

A. HANS KINDERBIBLIOTHEEK

A. HANS.

Nr 15 2de uitgave

Op 't Verdrongen Land van Saaftinge

Uitgave Hans-Van der Meulen, Contich.

Frieda Van Aken was tijdens den oorlog in Engeland geweest. Ze woonde toen met haar ouders, broer en zus te Windsor. Dit stadje ligt aan de rivier Theems. En elken Zomer had Frieda gezien, hoe ook honderden Engelsche meisjes aan watersport doen.

Zij leerde er eveneens roeien en zwemmen.

— Ge kondt best als matroos de wijde wereld ingaan, zei vader soms.

Moeder vond dat Frieda te wild werd.

— Net een jongen, vermaande ze dikwijls.

Jaak noemde haar dan wel eens spottend: « Mijn broer Frieda ».

Niet dat het een meisje verboden is te roeien of te zwemmen. Maar Frieda was wel wat overdreven in alles wat ze deed. Ze zag geen gevaren... Ze toonde zich ook menigmaal te lawaaierig. Ze was gaarne een haantje vooruit. En toen ze na den oorlog te Antwerpen terug keerde, had ze er plezier in haar vriendinnen door al haar kuren te overbluffen.

Haar oom Michiel had dicht bij Austruweel een bootje liggen. De man joeg dikwijls op waterwild. En nu nam hij soms Frieda mee. Maar het meisje wilde liever zelf kapitein zijn op het schuitje.

Zekeren Donderdagmorgen had ze een afspraakje met haar vriendinnen. Anna Driesens en Maria Dieltjens gemaakt. Ze zouden 's middags gaan varen. Eerst hadden de andere meisjes wat gearzeld. Maar Frieda snoefde op haar kunst. Ze had in Engeland heele dagen op de Theems gezworven. Niemand kon haar roeikunst verbeteren. En ze zou die ook aan Anna en Maria leeren. Zoo lieten de vriendinnen zich overhalen. Maar niemand vertelde thuis iets van 't plan. In hun hart wisten ze wel, dat ze verkeerd handelden.

Er was nog een bezwaar. Het bootje van oom Michiel lag aan een ketting en deze was met een slot aan een paal bevestigd. Het sleuteltje van dat slot was bij een palingvisscher, die nabij de Schelde woonde. Als die nu maar het sleuteltje... en ook de riemen wilde geven.

Dadelijk na het eten vertrok Frieda. Ze zei aan moeder, dat ze naar een vriendin ging. Ze voelde wel wat wroeging daarover. Zeker ze ging naar een vriendin... en toch loog ze. Want ze liet moeder veronderstellen dat ze den middag ging doorbrengen in het huis dier vriendin.

— Moeder is ook altijd zoo bang, zei Frieda tot het stemmetje, dat verwijtend in haar binnenste sprak.

Het meisje begaf zich eerst naar Anna Driesens, wier ouders een winkel hadden op de Paardenmarkt. Vader en moeder en twee groote zusters hadden het daar altijd zeer druk in den winkel. Ze moesten niet alleen

de klanten bestellen, maar veel pakken gereed maken tegen morgen. Dan was 't Vrijdag en kwamen er voerlieden van den buiten naar Antwerpen. Die moesten die pakken meenemen voor de winkels op de dorpen in de Kempen en in den Polder.

Bij Driesens werd er door al dat werk niet zoo streng op Anna gelet. Deze kon vrij met Frieda meegaan. En nu om Maria Dieltjens die eenige huizen verder woonde. Zij stond al aan de deur, maar zei dadelijk :

— Ik ga niet mee.

— Moogt ge niet uit ? vroeg Frieda.

— Ja wel... maar ik durf niet gaan varen.

De anderen lachten om haar vrees. Frieda noemde Marie een flauw meisje.

— Ik kom nooit meer bij u, dreigde ze. Gij trouwt me niet. Ge gelooft niet dat ik goed kan roeien.

Ook Anna was ontevreden. Eindelijk liet Maria Dieltjens zich toch overhalen. Maar Frieda moest beloven, dat ze weer vroeg naar huis zouden komen. Ze ging dan ook mee, zonder nog in huis terug te keeren.

't Was een heel eind naar Austruweel. De meisjes kwamen voorbij de dokken, waar het vol schepen lag. Ze moesten oppassen voor al de wagens, auto's, ook voor lokomotieven met lange rijen wagons, die de straat kruisten.

Eindelijk waren ze te Austruweel, het klein dorp, dat daar zoo rustig aan de Schelde ligt.

Frieda ging om het sleuteltje en de riemen. De

palingvisser was niet thuis. Maar zijn vrouw zat aan de deur een net te herstellen. 't Was een schoone Meimiddag. De vrouw kende Frieda wel en zei haar vriendelijk goeden dag. Ze hoorde de vraag van het meisje.

— En is mijnheer Michiel niet meegekomen? vroeg ze.

— Neen... hij kon vandaag niet...

— Maar vindt hij het goed, dat gij zoo met drieën alleen gaat?

— Ja zeker... Ik kan immers zoo goed varen als hij. 'k Heb dat in Engeland geleerd.

— Ja, 'k weet het... maar op de Schelde is 't niet als op een stil watertje...

— En de Theems dan!

— Die ken ik niet...

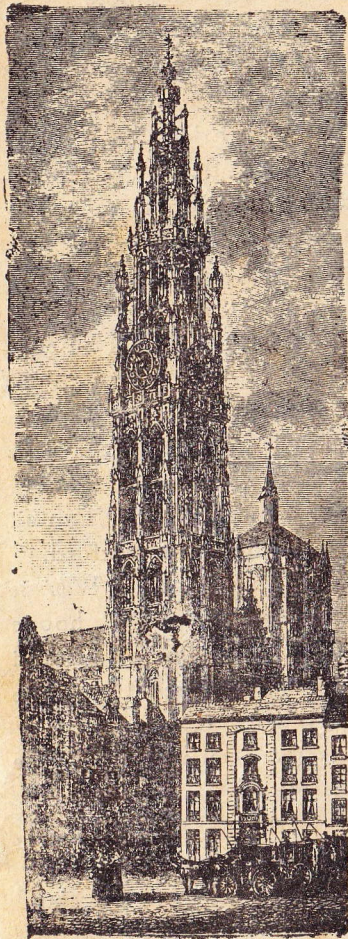
— Dat is nog wat anders dan de Schelde! 't Is de rivier van Londen! Ge zoudt dat moeten zien!

Maar Frieda verzweeg, dat ze altijd boven Londen geroeid had, waar de Theems een rustige rivier is, tusschen velden, weiden en parken.

— Dus voorzichtig zijn, vermaande de vrouw. Ze stond op, haalde het sleuteltje en de riemen.

Frieda knipoogde eens tegen haar vriendinnen. Ze beloofde aan de vrouw van den palingvisser, dat ze niet lang zouden uit blijven.

Vroolijk gingen Frieda en Anna naar de boot. Maria was toch wat angstig. Ze ware liever aan wal gebleven.

Maar de hooge toren keek ver boven
de stad uit (blz. 8).

Ze had toch zulk groot vertrouwen niet in de kunst van Frieda. Maar Maria durfde niet te weigeren. Ze was nu meegekomen. Ze werd niet gaarne uitgelachen. En ja, ze zou het morgen toch ook plezierig vinden, om aan de andere vriendinnen op school te vertellen dat ze zoo maar met hun drieën op de Schelde hadden geroeid.

Frieda gevoelde haar meesterschap.

— Ik ben de kapeitein, zei ze. En gewichtig draaide ze het slot open, maakte de ketting los, haalde het bootje geheel naar den kant en legde er de riemen in.

— Stapt in, zei ze. Dat is anders dan op

een kamer zitten of naar de winkels staan kijken.

Ze kwam ook aan boord en wees ieder de plaats. Zij zou roeien. Anna moest sturen. En Maria mocht voorloopig kijken, hoe ze dat deden.

— En nu vertrekken we, hernam Frieda.

Ze stak van wal, en zette zich aan de riemen. En ja, hoor, ze kon roeien... 't Bootje ging goed vooruit... Maar 't was ook eb. En de stroom werkte dus goed mee.

Frieda kreeg het al gauw warm. Ze haalde de riemen in, en zei :

— We kunnen ons wat laten drijven. Ik zal nu eens sturen.

Ze ging aan 't roer en begon weer over Engeland te spreken. Ze vertelde, dat daar 's Zomers veel rijke menschen maanden lang op het water woonden. Ze leefden dan op een yacht of op een huisboot. Ze sprak ook over de roeiwedstrijden te Henley en te Oxford.

Nu en dan keken de meisjes eens rond. 't Was of Antwerpen zacht achteruit schoof. Maar de hooge toren keek ver boven de stad uit. Van grooten afstand reeds zien de Antwerpsche zeelui hem als ze uit vreemde landen terugkeeren. En dat is al eeuwen zoo.

— Daar komt een losse sleepboot achter ons... We gaan er eens dicht bij, zei Frieda.

— O neen... we zouden er tegen kunnen botsen, riep Maria Dieltjens.

— Ik kan immers sturen. Dat deden we in Engeland zoo dikwijls. Wees maar niet bang, sprak Frieda wat verwaand.

En werkelijk, ze gelukte er in vlak bij de sleepboot te komen, al riep de kapitein daar:

— Wilt ge wel eens uit den weg blijven !

— Ik kan zoo goed varen als gij, antwoordde Frieda. Wil ik uw sleepboot eens sturen? Als ge een stuurman noodig hebt, huur dan mij maar !

Nu moest de kapitein toch lachen.

— Trek ons liever een eindje mee. Dat zou nog eens hoffelijk zijn ! hernam Frieda.

Een knechtje wierp een eind touw uit. Frieda greep het, en bond het aan een ring in den kop van de boot.

— Dat is braaf, riep ze.

Ja, nu voeren ze nog aangener.

— Waar moet ge heen? vroeg de kapitein.

— O, nog een heel eind... ik zal 't u wel zeggen.

De meisjes zaten genoeglijk samen. Frieda hield het roer. Ze wees naar torens aan beide zijden en noemde de dorpen. Ze wist dat alles van oom Michiel.

— Zoo zouden we naar Vlissingen kunnen varen, beweerde ze.

— Neen, neen, wedervoer Maria wat angstig weer. Wanneer zouden we dan thuis zijn?

— Maar we zullen 't immers niet doen, stelde Anna Driesens haar gerust.

— Vlissingen is heel ver, verzekerde Frieda. Eerst krijgen we Lillo en Doel... Dan zitten we tegen Saaf-tinge... Oom Michiel gaat er eens met me heen.

— Naar Saaf-tinge? vroeg Anna.

— Ja...

— Is dat een dorp?

— Neen, nu niet meer. 't Zijn gronden, die soms boven water liggen en dan weer onder. Vroeger lagen er dorpen op. Oom Michiel heeft mij de geschiedenis verteld.

— Hoe is ze dan? wilde Anna weten.

— Wel, vele honderden jaren geleden lag daar een stad, die Namen heette. De menschen verdienden er veel geld met scheepvaart en handel. Ze werden allemaal zeer rijk. Maar ze worden daarbij ook hoogmoedig. Ze legden gouden trappen voor de deuren, en maakten gouden kloppers. De paarden werden met zilver beslagen. De vrouwen droegen groote, gouden oorbellen, kettingen en ringen. De mannen staken soms hun pijp aan met bankbriefjes. En feesten dat ze te Namen deden! Elken dag, eten en drinken en dansen! En dan dikwijls vechten! De menschen waren slecht. Ze hadden zooveel geld en ze verkwistten het. Maar als er armen van de dorpen kwamen, kregen ze niets. De rijken van Namen scholden ze uit. En ze gooiden er met steenen naar en riepen, dat de armen die maar moesten opeten. Een oude vrouw, die brood had gevraagd, voor haar kinderen, werd geslagen. Ze bloedde aan haar hoofd. En haar dan nog bespotten! De vrouw keek de menschen aan en riep, dat God de stad zou straffen voor al die slechtheid van de inwoners. De bende joeg haar weg.

Eenige dagen later was 't Kerstmis. Niemand ging naar de kerk. Maar in alle herbergen was het feest tot in den nacht. Ze aten en dronken daar, zongen, schreeuwden, vloekten, tierden, sprongen als wilden. En ze hoorden wel, dat het stormde. De wind was geweldig. De pannen stoven van de daken. Boomen vielen omver. Maar de Namezaars luisterden niet naar den storm. Overal duurde het feest voort.

Een visscher kwam in de huizen en riep, dat de dijk aan de Schelde waggelde. De mannen zouden moeten komen om hem te versterken met aarde en hout. Maar ze wilden niet. De Schelde kon niets aan hen doen, zeiden ze. Ze vierden nu feest en 't was binnen beter dan in den storm. De meesten waren ook veel te dronken om te werken. Hier en daar gooiden ze den visscher buiten. En 't getier en al het lawaai duurde maar voort.

De visscher kwam terug.

— De dijk zakt weg! riep hij. O, komt toch helpen. Anders loopt het land onder water.

— Wat kan ons het land schelen! riepen de Namezaars. Dat moeten de boeren maar weten. Zij kunnen werken...

— Maar van het land zal het water in de stad stroomen! zei de visscher weer.

— Dat kan niet. Niemand kan aan Namen raken. De Schelde ook niet. We lachen met de Schelde.

De dronkaards lieten de bekers weer vullen. De

wijn stroomde over de tafels. Nog eens kwam de visscher.

— De Schelde overstroomt het land! riep hij nu, maar ze wierpen hem aan de deur.

En 't water kwam in de stad. Water is sterk. Het smeedt de muren omver en spoelde de keien uit de straten. Het liep in de huizen. Toen werden de Namenars toch bang. Ze sprongen naar buiten. Maar het water reikte tot de knieën. De menschen waren te dronken om op de beenen te staan. De wind liet hen omver tuimelen en ze verdronken. Anderen liepen naar de bovenkamers. Maar de Schelde wierp de huizen en kerken neer. Heel de stad moest er aan. Sommigen ontsnapten met bootjes. Maar de meesten verdronken in dien schrikkelijken nacht. En zoo werd de stad gestraft. Namen verging. Waar de stad stond, ligt nu Saaftinge. 't Is allemaal slijk met lisch en riet. Soms liggen er groote stukken bloot. Schippers varen er heen en zien dan nog gedeelten van straten.

— Van de oude stad? vroeg Anna.

— Ja, en ook de grondvesten van huizen. En ze zeggen dat met Kerstmis de klokken nog luiden onder water. Maar oom Michiel gelooft dat niet.

Zoo vertelde Frieda. En de meisjes luisterden aandachtig toe.

Oom Michiel had haar een legende of overlevering verhaald. En die bestaan er veel langs de zee en de kust.

Of 't dan niet waar is, dat Saaftinge vergaan is? Ja, en de stad Namen is daar ook vernield, maar 't is niet gebeurd zooals Frieda verhaalde. De menschen fantazeeren gaarne. Ze vertellen de geschiedenis op hun manier. En dat is wel eens aardig om te hooren, maar we moeten ook de ware gebeurtenis kennen.

Het Land van Saaftinge was weleer een bloeiend gewest... Gravin Margaretha van Vlaanderen en graaf Gwijde van Dampierre gaven aan de bewoners allerlei voorrechten. Er stonden twee kasteelen, een van Margaretha en later een van Maximiliaan van Oostenrijk. De laatste bouwde het slot in 1484, om Antwerpen te verdedigen.

Ge weet, dat Willem van Saaftinge deel nam aan den Gulden Sporenslag. Het was de monnik, die bij Ter Doest op het land werkte, toen hij hoorde dat de Vlamingen bij Kortrijk streden. Hij spande zijn paarden uit en reed er mee naar Brugge. Een verwisselde hij daar voor een wapenrusting en een zwaard. Op het ander draafde hij naar Kortrijk, waar hij nog bijtijds aankwam om dapper te strijden.

Willem heette dus naar dit land van Saaftinge. Dat kwam doordat hij vroeger in 't klooster van Zande woonde. En de monniken uit dit klooster hebben daar ten Noorden van Hulst aan de Schelde, Saaftinge gevormd. Door dijken te leggen en kanalen te graven, maakten ze van moerassen een vruchtbare streek.

Die monniken van Zande bezaten nog kloosters met

hoeven en groote schuren. Eigenlijk bewoonden ze hier maar een bijgesticht. Het hoofdgesticht was de abdij der Duinen bij Coxyde, niet ver van Veurne. Er is daar nog een hoeve over, Bogaerde. Een ander klooster stond te Lissewege bij Brugge. Het heette ter Doest. Daarvan kan men nog een reusachtige schuur zien, die door het volk 't Groot Ter Doest wordt genoemd. Broeder Willem zal dus van Zande en Saaftinge naar Ter Doest verhuisd zijn.

Maar nu keeren we naar Saaftinge terug. Uit moerassen kreeg men er goed land. Dan ontstond daar de stad Namen. En de Spanjaarden bouwden er in de jaren 1500 het Sint-Annafort, dat Hulst moest beschermen.

Hoe is dat alles nu verdwenen? O, niet in één nacht, maar stuk na stuk, vele jaren lang. 't Was immers zoo dikwijls oorlog. En als er gevochten werd, stak men hier en daar dijken door, om land voor het front onder water te zetten. Of men deed dat, om wraak te nemen en een bevolking te ruïneeren. De menschen waren dan te arm, om de dijken flink te herstellen. Trouwens, velen vertrokken naar rustiger streken. Zoo verdwenen reeds in 1574 en 1583 stukken van Saaftinge. Maar de stad Namen bleef toch lang bestaan.

Op Kerstdag van het jaar 1717, brak een hevige storm uit. Op veel plaatsen was er overstroming. Saaftinge had het erg te verduren. Namen werd verwoest. Ook het Sint-Annafort stortte in. Nu lag daar een

grauwe vlakte, meestal door de Schelde bedekt. De kerktoeren van Namen stak langen tijd boven. Later liet men hem springen. Zestig jaar geleden vond men nog doodkisten. Schippers haalden er ook steenen om huisjes en stalletjes te bouwen.

Van Antwerpen naar Saaftinge.

Maar men heeft al weer stukken van Saaftinge droog gelegd. Dat verdrongen land bevindt zich voor 't grootste deel op Nederlandsch gebied. In 1846 kreeg notaris

Goosens te Calloo verlof van den Hollandschen koning, Willem II, om schorren van Saaftinge in te dijen. Zoo vormde men den Prosperpolder.

Dat klokluiden is ook een sprookje. Ja, de oude klok van Namen luidt nog wel, maar niet onder water. Zij hangt in den toren van Grauw, een dorpje in Zeeland, dicht bij Hulst. Op die klok leest men in 't Latijn : « Looft den Heer met helklinkende cymbalen. F. Uema heeft mij gemaakt te Amsterdam in 't jaar 1664 ». Een ander dorp in die buurt gebouwd, heet Nieuw-Namen.

II.

Doch we zouden de drie meisjes in hun bootje wel vergeten. Wat voeren ze gemakkelijk met die sleepboot mee !

— Maar we gaan veel te ver, zei Maria Dieltjens ongerust.

— We gaan niet, we zitten, antwoordde Frieda. Te ver ?...

— Ge moet terug roeien...

— Dat kunt ge denken. We zullen ons weer aan een sleepboot laten binden, die naar de stad terug vaart...

— Als die maar komt...

— Er zijn altijd sleepbooten. Zie, daar vaart er ook al een naar Antwerpen. Maar we kunnen die niet meer halen. En 't is nog vroeg. We zijn pas vertrokken.

Maar de meisjes waren al een heel eind van Antwer-

pen. Liefkenshoek verscheen tusschen de boomen. Daar staat een hospitaal. Als een schip voor Antwerpen zieken aan boord heeft, wier kwaal besmettelijk is, worden de lijders in dat hospitaal gebracht. Ze zouden anders een besmettelijke ziekte in de stad en van daar in 't geheele land kunnen verbreiden. En nu halen wij iets uit den vroegeren tijd op. In 1866, toen uw grootvader een jongen was, vertrok in de Meimaand een schip met landverhuizers van Antwerpen. Twee passagiers konden de reis niet mee doen. Ze waren ziek naar het Sint-Elisabethgasthuis gebracht. Daar stierven ze van de cholera. Het schip was pas te Calloo, toen er al nieuwe zieken aan boord waren. De kapitein wilde ze aan land brengen. Maar de menschen van Calloo wilden het niet. De kranken werden dan naar Liefkenshoek in 't fort gevoerd. Maar de cholera was al verspreid. In sommige gezinnen te Antwerpen stierven op een dag vader, moeder, twee, drie, vier kinderen. Sommige straten waren afgesloten. Niemand mocht er door. Er waren daar te veel lijders. In het kindergasthuis lagen 300 knapen en meisjes. In het stadshospitaal stierven er in die maanden 1200 menschen. Ja, 't was een bange tijd.

Men moet zeer voorzichtig zijn jegens schepen die uit verre, vreemde landen komen. Liefkenshoek is de plaats voor het onderzoek. Wat verder ligt Doel. Aan de overzijde zagen de meisjes Lillo, eigenlijk een fort, waarbinnen in een nauw straatje en aan de Schelde ook

burgers wonen. Er zijn tolbeambten gevestigd voor de vaartuigen.

Frieda's bootje gleed Lillo en Doel voorbij.

— Zeg eens, waar moet ge nu eigenlijk naar toe ? vroeg de sleepbootkapitein wat verder.

— Naar Antwerpen !... riep Maria Dieltjens.

— Hoe, naar Antwerpen ! En ge komt van de stad.

— Maar we moeten terug...

— Woont ge dan niet hier aan den Doel ? Dat meende ik toch. Hoe zult ge nu in Antwerpen geraken ?

— Roeien ! verklaarde Frieda fier.

— Roeien ? Tegen 't tij op...

De kapitein zei wat tot zijn knecht. Dan riep hij :

— Maak het touw los, en wacht te Lillo op een andere sleepboot.

Frieda deed wat de kapitein zei.

— Wel bedankt ! schreeuwde ze nog.

— Ziet, dat ge maar zoo rap mogelijk terug in de stad komt, riep de kapitein hun toe. Gij zijt hier haast in Holland.

— Nu zitten we hier, zei Maria.

— En wat geeft dat ? We wachten op een sleepboot en we keeren heel plezierig naar huis terug... Weet ge wat, we hebben al den tijd... We varen de sleepboon tegemoet... Dan kunnen we zeggen, dat we in Holland geweest zijn.

— Neen, neen ! riep Maria uit. De kapitein zei ons naar Lillo te varen.

— Ik ben nu de kapitein, hé ! Anna ?

— Ja... maar nu nog verder varen !

— Ook al bang ?

— O, neen...

— Welnu dan ! We gaan een sleepboot tegemoet. Er zal er wel gauw een komen. Laat mij maar doen...

En weer dreven ze met het tij af. Maria smeekte terug te keeren, maar Frieda lachte haar uit. En Anna spotte mee, doch 't ging haar niet van harte.

— Kijk, dat moet Saaftinge zijn ! riep Frieda wat later; en ze wees naar een grauwe vlakte.

Anna en ook Maria keken nieuwsgierig toe.

— Weet ge wat, we varen er eens heen, hernam Frieda. We zullen misschien ook de straatsteen van het oude Namen zien.

— Neen, neen ! dan komen we vandaag te Antwerpen niet meer terug ! zei Maria.

— Maar 't is nog vroeg ! Gij durft nu toch niets. We kunnen van daar de sleepbooten ook zien. En als ze in het zicht komen, varen we er seffens heen.

Frieda sprak alsof ze een paar sleepen besteld had, om haar af te halen. Ze nam de riemen weer op en zei hoe Anna sturen moest.

— Wat zullen we morgen op school veel kunnen vertellen ! snoefde Frieda. Zie Maria nu eens benauwd kijken. We varen niet naar Engeland, hoor !

Saaftinge lag toch erg ver af. Frieda zweette en zag zoo rood als een kriek. Maar ze wilde 't niet opgeven.

— Had ik 't geweten, ik was niet meegegaan, zei Maria Dieltjens.

— O, gij flauwe meid! riep Frieda.

— Ge zei dat we vroeg zouden terugkeeren...

— Maar we zullen vroeg terug zijn!

— En 't is nu voorzeker al laat!

— Laat? Ge weet niet, wat ge zegt! Zal ik u aan den kant zetten? Ge moet niet in de boot blijven, als ge niet wilt.

— Aan den kant? En hoe moet ik dan te Antwerpen geraken?

— Ge wandelt naar Doel en vaart met de overzetboot naar Lillo. Daar neemt ge de tram naar de stad. Ge hoort dat ik hier ook al den weg ken.

— De tram... en ik heb geen centen...

— Ik ook niet...

— En ik ook niet, voegde Anna er bij.

— Met mijn boot breng ik u voor niets te Antwerpen terug, hernam Frieda. Toe, trek niet zoo'n kwaad gezicht. De sleeper komt immers.

— Maar ik vind toch ook, dat Saaftinge ver af is, sprak Anna.

Frieda keek eens om. De afstand viel haar zelf tegen. Die grauwe vlakke scheen maar altijd even ver te blijven.

— Als ge dan beiden terug wilt, zal ik toegeven, zei Frieda. Maar ik vind het toch flauw.

Ze oordeelde 't echter ook maar beter, om Saaftinge te laten liggen.

— Ik zal de boot keeren, vervolgde ze.

En dat lukte. Nu moest het meisje krachtig roeien, tegen den stroom in. Zij hijgde soms.

— Gij laat mij ook alleen werken, bromde Frieda.

— Ik kan niet roeien, zei Maria.

— Neem een riem, ik zal 't u leeren.

De vriendin deed het. Ze stak den riem in 't water en trok hem dan achteruit, zooals Frieda zei. Maar opeens, tuimelde Maria achterover, en de riem gleed in de Schelde. Frieda lachte luid. Maria had meer lust om te schreien, toen ze verschrikt recht krabbelde.

— De riem! riep Anna.

De riem dreef snel weg.

— We moeten hem terug hebben, zei Frida.

Ze roeide zelf nog, maar de boot draaide heen en weer. En de verloren riem verwijderde zich meer en meer.

Maar de boot zelf was niets gevorderd. Integendeel, de stroom voerde ze mee... achteruit.

— Dat is nu ook een spell! kloeg Frida. Kondt ge den riem niet beter vast houden? We krijgen hem nooit terug. En wat zal oom Michiel nu zeggen?

— En hoe komen we te Antwerpen terug? vroeg Anna.

— O, ik kan wrikken, verzekerde Frieda.

— Wat is dat?

— Kijk...

Ze nam het roer uit den haak en legde het in de

boot. En nu werkte ze met een riem aan den achterstevan. Ja, ze kon het. Maar de stroom was sterker dan Frieda. 't Schuitje dreef verder af. En poef! eensklaps kreeg het een schok. De boot was op een plaat gestooten en zat vast. Hoe Frieda ook duwde en stak, het vaartuig bewoog zich niet meer. 't Zat onbeweeglijk in de modder, aan den rand van Saaftinge. De meisjes zagen echter geen straatsteen. Rondom hen was er ondiep water. Daar verder lagen grauwwarte schorren, doorsneden van geulen en krekken.

Maria begon te schreien.

— Dat komt er nu van, zei ze.

— Door uw schuld, verweet Frieda haar.

— Ik kan niet roeien... maar ge zijt te ver gegaan.

— Toe, toe, van de sleepboot zullen ze ons wel zien en helpen.

Maar er was geen vaartuig te bemerken. De Schelde is daar zeer breed. En onze schipbreukelingen zaten in een uithoek. De dijk was wel niet zoo ver af. Maar daar viel geen mensch te bespeuren.

En wat ook onaangenaam was, de zon duikelde weg. Meiweer is dikwijls zeer wispelturig. Donkere wolken kwamen opzetten. En 't begon weldra te regenen.

Ook Anna kreeg tranen in de oogen. En Frieda had geen praat meer nu...

Ze roeide zelf nog... (blz. 21).

Jozef, de schaapherder van de Sint-Annahoeve in den polder, zei tot zijn honden, dat de regen nu aanhouden zou.

— Dat is voor heel den avond en den nacht, verzekerde hij. En daarom gaan we wat vroeger naar huis. Hij maakte een gebaar, dat de honden beter verstonden dan zijn taal. De dieren begonnen dadelijk de schapen van 't schorre te drijven. Jozef zag dat er geen enkel achterbleef en beklom den dijk.

Maar halverwege bleef hij staan. Hoorde hij daar geen stemmen? Jozef stond of zat hier altijd moederziel alleen bij Saaftinge; hij kende alle geluiden. Een vreemde moest hem dus dadelijk treffen.

— Ja, iemand roept, mompelde hij... En wacht, ik hoor meer dan een stem. Dat komt van de Schelde. Zouder er daar menschen in nood zijn?

Hij keek naar de rivier. Maar 't was of de regen deze met een sluier bedekte. Jozef had echter scherpe oogen. Hij zag na eenige uren wat vreemds. Ginds in den hoek moet een bootje zitten, sprak hij.

Achter den dijk stond de hoeve. De schapen gingen er al gedwee heen. Ze kenden den weg.

Jozef stak twee vingeren in den mond en floot. Weldra zag hij Bert, den zoon van den boer komen.

— Scheelt er iets? riep deze.

Jozef wenkte hem en vertelde dan wat er gebeurd was.

— 'k Zal eens gaan zien, hernam Bert.

Aan 't sluisje lag er een bootje van de Sint-Anna-hoeve. 't Gebeurde wel dat de schapen te ver op een schorre verdwaald waren en door 't opkomend water ingesloten werden. Dan moest men ze afhalen. En Bert ging ook soms voor zijn plezier varen. Hij kende al de geulen en krekens van Saaftinge.

De drie meisjes riepen inderdaad om hulp. Ze konden niet ver meer zien. De regen verduisterde de Schelde. Er was geen sleepboot te bespeuren. En wat konden ze doen met één riem?

Maria had haar tranen gedroogd. Ze scheen zelfs meer moed te hebben dan Frieda die stil zat te schreien.

— Ze zullen ons wel hooren, meende Maria. Maar wat moeten ze thuis denken?

— Misschien komen we vandaag niet meer in de stad terug, kloeg Anna.

Wat een geluk dat de wind niet opstak! Dan zou het water wild opgeslagen zijn!

Maria had voorgesteld te voet door het water naar den dijk te gaan. 't Moest toch ondiep zijn, vermits de boot aan den grond zat. Gelukkig dacht Frieda aan wat oom Michiel nog verteld had. De Schelde was hier zoo bedriegelijk. Op de eene plaats reikte het water maar tot aan de knieën, maar daarnaast lag soms een kolk,

waarin een volwassen mensch kopje onder duikelde. Ook kon men in het slijk wegzinken. Dat was kort vóór den oorlog nog gebeurd met een man, die op Saaftinge ging jagen. Men had hem niet kunnen redden. Neen, de meisjes moesten maar stil in de boot blijven... En zoo verliep de tijd. Ze werden nog banger, als ze aan het verhaal van Namen dachten. Saaftinge leek hun nu zoo geheimzinnig. De schippers noemden dat oord wel eens het groote kerkhof.

Weldra zou de avond vallen. Zouden ze hier den nacht moeten blijven? Bij die gedachte begonnen ze weer luider te roepen:

— Help! help! klonk het.

Meeuwen alleen vlogen krijschend rond. O, dat wachten duurde lang. Ze waren al doornat.

Maar eindelijk toch hoorden ze een stem. Eerst schrokken ze nog...

— Wacht maar... ik ben dadelijk bij u, klonk het dan. Dat was een redder! En nu vervulde groote vreugde hen.

Bert was daar. Maar hij moest een heelen omweg maken door de geulen. Dan lag zijn boot dicht bij. Doch ze kon niet vlak bij die der meisjes komen.

Bert deed zijn kousen uit en stroopte de broekspijpen op. Dan waadde hij door 't water.

— Kom, zei hij, wie eerst, ge moet op mijn rug zitten.

Hij droeg ze een voor een zoo in zijn boot.

— En nu gauw naar de hoeve! zei hij.

— Maar onze boot! kloeg Frieda.

Bert keerde terug. Nu het schuitje leeg was kon de kloeke boerenzoon het van de bank afduwen. Hij bond het achter 't zijne en roeide naar 't sluisje.

— Maar hoe komt gij daar... gij zijt toch uit de stad zeker? vroeg de jongeling.

Frieda vertelde in 't kort hun wedervaren. Ze was nu toch beschaamd.

Vrouw Van Damme, de boerin der St. Annahoeve keek vreemd op toen ze daar eensklaps drie doornatte gasten kreeg.

— Zijt gij geen meisje van Driesens, den winkel op de Paardenmarkt? vroeg ze aan Anna.

— Ja...

— O, ik kom dikwijls bij uw ouders... En gij zijt nu hier! Maar hoe ter wereld is dat gebeurd! Maar ja, dat kunt ge straks vertellen... Komt mee... eerst droog goed aan en in bed... anders wordt ge ziek.

— Maar we moeten naar Antwerpen terug... zei Maria.

— Vandaag nog! Dat kunt ge begrijpen. 't Is een heele reis naar de stad... Maar eerst droog goed aan.

En de boerin nam de meisjes mee naar een binnenkamer. Ze haalde linnen van haar kinderen. En een kwartier later lagen Frieda, Anna en Maria onder de dekens in een groote bedstede, een soort van kooi in den muur gebouwd. Hadden ze niet zoo aan huis

Baas Van Damme kwam binnen en hoorde het verhaal (blz. 31).

gedacht en hun ondeugendheid gevoeld, ze zouden misschien wel gelachen hebben als ze elkaar bekeken in dat veel te wijde goed. Maar nu waren ze erg bedrukt.

De boerin kookte een pot melk. De kinderen moesten warm drinken hebben.

Baas Van Damme kwam binnen en hoorde het verhaal.

— We moeten de ouders waarschuwen, zei hij. Die menschen zouden doodelijk ongerust zijn. Er zit niets anders op dan dat Bert naar Doel gaat en met mijnheer Driesens telefoneert.

En Bert vertrok door wind en regen langs den slijkerigen polderweg.

Mijnheer Van Alken was al naar Driesens geloopt en Dieltjens naar Van Alken. Het was donker en de kinderen bleven uit. Wat waren de ouders ongerust. Maar eindelijk hoorden ze het nieuws. Uit Doel was er getelefoneerd geworden.

Jaak Van Alken zou naar de hoeve fietsen. 't Was wel slecht weer en donker. Maar hij kende de wegen. En op zijn fiets brandde een flinke lantaarn.

Toen Jaak bij Van Damme aankwam, sliepen de meisjes gerust. De boer had voor alle zekerheid den dokter laten komen. En die zei, dat een goed nachtje de drie schipbreukelingen wel heelemaal herstellen zou.

Jaak reed naar de stad terug. Bij zijn ouders trof hij ook den vader van Anna en dien van Maria aan. Ze waren nu toch meer gerust gesteld.

En den volgenden dag bracht Van Damme de kinderen in zijn koets thuis. Zeker de ouders waren gelukkig de meisjes in gezondheid terug te zien, maar een flinke straf bleef niet uit.

— En u zullen we eens wat korter houden, zei mijnheer Van Alken tot Frieda. Ik houd niet van menschen die alles kunnen... met hun mond.

— Mijn broer Frieda wilde kapitein zijn en leed schipbreuk op Saaftinge! spotte Jaak.

Op school zwegen de meisjes maar over hun avontuur. Van al het bluffen over hun durven kwam er nu niets.

Oom Michiel bromde geweldig. Die moest nu met één riem op zijn rug naar Van Damme, om zijn boot terug te halen. En bij den palingvisscher te Austruweel gaf hij streng verbod nog ooit het sleuteltje af te geven aan die « bakvisch van zijn nicht » of iemand anders.